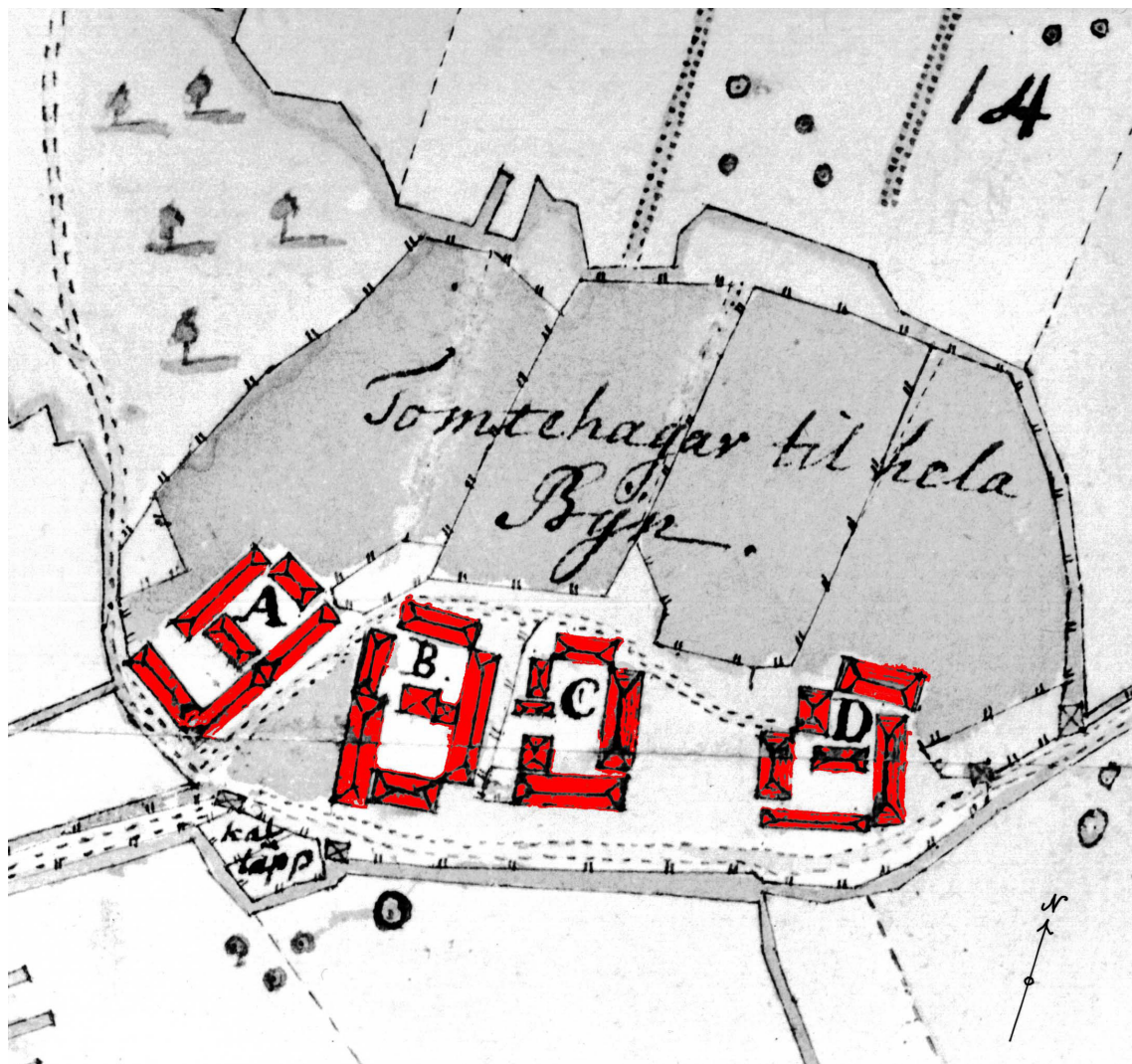

Rapport

Killinge medeltida bytomt,
fornlämning 120, S:t Pers sn. Uppland

Arkeologisk kontroll 2001

Killinge by vid storskiftet 1760 (LMV, A34-6:1).

Bakgrund

Inför Sigtuna Energis planerade nedgrävning av jordkablar vid Killinge by, S:t Per socken i Sigtuna kommun beslutades om en arkeologisk schaktkontroll. Av den planerade sträckan bedömdes det finnas risk för dolda fornlämningar på den södra kanten av Killinge bytomt, (fig. 2). Denna del omfattar ca 400 meter intill och söder om landvägen. Vid fyra punkter skulle schakt grävas till fastigheterna norr om vägen. Den sammanlagda schaktlängden var ca 200 meter. Den planerade schaktbredden och schaktdjupet var 0,7 meter.

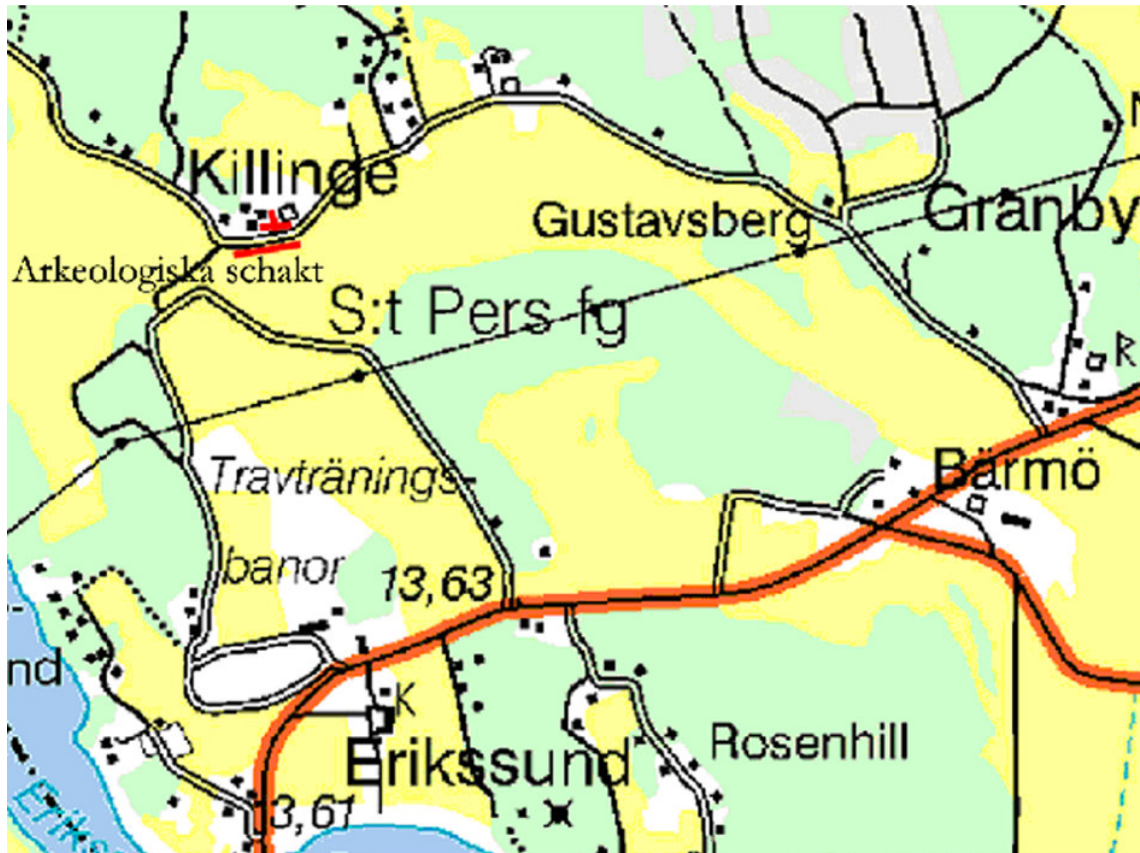

Fig. 2, Killinge bys läge på Gröna kartan (övre), fastighetskartan Killinge 1:2 1973 (nedre vänster) och tomtdelningskartan (A34-6:2) från 1803 (nedre höger) i förhållande till de arkeologiska schakten (rött). Om man jämför de två nedre bilderna tyder det på att vägen någon gång efter 1803 är utträtad.

Inledning

Ortnamnet Killinge är av äldre järnålderskaraktär. Märkligt nog saknar Killinge både äldre- och yngre järnåldersgravfält. Från medeltiden är Killinge känt genom flera medeltida belägg. Det har hävdats att Killinge utgjort en egen socken med kyrka i Killinge. Det troliga är dock att killingeborna sökt sig till S:t Pers kyrka i Sigtuna. Då Killinge by 1760 undergick storskifte fanns i byn fyra gårdar, kronoskattehemman om 3/4 mantal vardera. Av storskifteskartan framgår att gårdstomterna låg på rad med kortsidan mot bygatan, nuvarande landsvägen (se omslagsbild). Bebyggelsen på varje gård var regelbundet planerad efter ett s.k. centralsvenskt mönster med mangården skild från fägården genom ett stall med portlider.

En tomtdelningskarta från 1803 visar att de fyra gårdarna uppdelats på flera ägotalter, så att byn bestod av inte mindre än nio gårdslotter (fig. 2). Vid laga skiftet 1846 upptas tio gårdslotter. Av dessa fick fyra ligga kvar på den gamla byplatsen - de övriga ålades att flytta ut från byn. Idag finns endast några få hus kvar av den en gång så regelbundna och tätt bebyggda byn.

Vid möte på platsen med Sigtuna Energi den 23 oktober 2001 gjordes en överenskommelse för hur arbetet skulle kunna bedrivas. När det gällde sträckan söder om vägen skulle den antikvariska kontrollen utföras med jämna mellanrum. Norr om vägen, inne på bytomten, skulle däremot arkeolog närvarade under hela schaktgrävningen.

Resultat

Inga spår av odling eller bosättning kunde observeras i de schakt som togs upp och därmed bedömdes undersökningen som avslutad. Schaktbredden var 70 cm och schaktdjupet 70-100 cm. Synliga lager i botten bestod av glaciallera respektive morän.

Dokumentationsmaterial i form av kopia av storskiftes- och tomtdelningskarta plus schaktplan förvaras på Sigtuna Museum.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer: 2021-00-22271

Killinge by, fornl. 120

Sigtuna kommun

S:t Per socken

Antikvarisk kontroll

Projektledare: Mats Pettersson

Mats Petterson 2001